

Z A K O N

O NACIONALNOM SPOLJNOTRGOVINSKOM JEDNOŠALTERSKOM SISTEMU

Osnovne odredbe

Član 1.

Ovim zakonom se uređuje uspostavljanje, rad, funkcionalnost, upravljanje i druga pitanja u vezi sa Nacionalnim spoljnotrgovinskim jednošalterskim sistemom, kao i razmena podataka između korisnika sistema za podnošenje zahteva i drugih isprava i dostavljanje odluka u elektronskoj formi, u vezi sa uvozom, izvozom i tranzitom robe u skladu sa propisima.

Ako ovim zakonom nije drukčije propisano, na radnje koje preduzima korisnik Nacionalnog spoljnotrgovinskog jednošalterskog sistema primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opšti upravni postupak, zakona kojim se uređuje elektronska uprava i posebnih propisa kojima se uređuju uslovi, način i rokovi podnošenja i izdavanja isprava.

Odredbe ovog zakona ne utiču na primenu propisa kojima se uređuje odgovornost korisnika za istinitost podataka koje iskazuje u zahtevima, drugim ispravama ili odlukama.

Značenje pojedinih pojmova

Član 2.

Pojedini pojmovi u smislu ovog zakona imaju sledeća značenja:

1) Nacionalni spoljnotrgovinski jednošalterski sistem (u daljem tekstu: Sistem) predstavlja softversko rešenje jedinstvenog sistema elektronske veze i razmene podataka između korisnika Sistema koji omogućava podnošenje zahteva i drugih isprava i dostavljanje odluka u elektronskoj formi u vezi sa uvozom, izvozom i tranzitom robe koji se postavlja, radi i održava na odgovarajućoj hardverskoj infrastrukturi koja obezbeđuje uredno funkcionisanje Sistema i koji sadrži eksterni portal, interni portal, veb servis za razmenu poruka, servis za komunikaciju sa eksternim i internim korisnicima Sistema putem elektronske pošte, autorizacioni servis, servis za integraciju sa informacionim sistemom Uprave carina za automatizovani uvoz, izvoz i tranzit i sistemom za upravljanje carinskim odlukama, servis za kvantitativni otpis, evidenciju odluka i vezu sa servisom za elektronsko plaćanje;

2) zahtev je obrazac u elektronskoj formi, a izuzetno u papirnom obliku, za obradu podataka, koji eksterni korisnik Sistema podnosi radi obrade podataka i izdavanja odluka u elektronskoj formi;

3) odluka je svako rešenje, dozvola, odobrenje, saglasnost, ili druga vrsta upravnog akta koji strankama izdaje organ ili organizacija koja je nadležna izvorno ili na osnovu poverene nadležnosti i koja je potrebna za uvoz, izvoz i tranzit robe;

4) referentni podatak označava podatak iz određene oblasti koji je organizovan u Sistemu na odgovarajući način prema nacionalnim standardima;

5) korisnik Sistema je lice koje na posredan ili neposredan način koristi Sistem i može da bude eksterni korisnik ili interni korisnik;

6) eksterni korisnik je pravno, fizičko lice, preduzetnik i organ državne uprave koji je uključen u radnje koje su obuhvaćene ovim propisom kao stranka u postupku ili zastupnik stranke;

7) interni korisnik je državni organ, organizacija ili ustanova koja izvorno ili na osnovu poverene nadležnosti učestvuje u postupku izdavanja odluka, ili koja obezbeđuje podatke za potrebe izdavanja isprava;

8) zastupnik je svako lice imenovano od strane eksternog korisnika da preduzima radnje koje se zahtevaju u skladu sa propisima;

9) operater je organ koji upravlja i rukovodi Sistemom u skladu sa odredbama ovog zakona;

10) koordinator je lice određeno od strane internog korisnika Sistema koje je nadležno za komunikaciju sa drugim internim korisnicima Sistema radi funkcionisanja rada Sistema;

11) portal predstavlja deo Sistema koji obezbeđuje pristup funkcionalnostima Sistema za eksterne korisnike Sistema, kao i veze sa drugim portalima ili informacionim sistemima internih korisnika Sistema, a koji se sastoji od internog i eksternog portala;

12) predmet je skup podataka u sistemu koji čine zahtev i isprave u vezi sa zahtevom, odluke i isprave u vezi sa odlukama, kao i podataka kojima se prati postupanje kroz Sistem.

Interni korisnik

Član 3.

Interni korisnik Sistema je:

1) korisnik koji poseduje sopstveni informacioni sistem za prihvatanje i obradu zahteva eksternih korisnika;

2) korisnik koji ne poseduje sopstveni informacioni sistem za prihvatanje i obradu zahteva eksternih korisnika.

Interni korisnik iz stava 1. tačka 1) ovog člana dužan je da omogućiti povezivanje sa Sistemom na način da se:

1) isključivo pristupanjem eksternog korisnika na Sistem izvrši automatsko preusmeravanje na informacioni sistem internog korisnika;

2) svaka odluka, ili podatak kojim se prati postupanje kroz Sistem ili evidencija predmeta internog korisnika, automatski evidentira i čuva u Sistemu čime se omogućava dostavljanje eksternim korisnicima;

3) razmena drugih informacija, obaveštenja i dokumentacije sa korisnicima vrši preko Sistema.

Interni korisnik iz stava 1. tačka 2) ovog člana dužan je da pristupanjem Sistemu vrši preuzimanje zahteva i dopune zahteva eksternih korisnika, razmenu informacija, obaveštenja i dokumentacije sa drugim internim korisnicima u postupku, evidentiranje postupanja po zahtevu, kao i dostavljanje odluka namenjenih eksternim korisnicima.

Interni korisnik u Sistemu navodi i rok za postupanje po svakom zahtevu u skladu sa posebnim propisima.

Operater

Član 4.

Sistem je vlasništvo Republike Srbije i koristi se u skladu sa zakonom kojim se uređuje javna svojina, a njime, u skladu sa odredbama ovog zakona, upravlja i rukovodi operater sistema.

Operater Sistema je Ministarstvo finansija - Uprava carina.

Operater omogućava pristup eksternim korisnicima, vrši koordinaciju rada svih korisnika Sistema u vezi sa Sistemom, bavi se razvojem, implementacijom i održavanjem, obezbeđuje uredno funkcionisanje Sistema, ažurno upravlja pravima pristupa internih i eksternih korisnika Sistema.

Interni korisnik Sistema dužan je da omogući tehničko tehnološke uslove za pristup Sistemu.

Operater je dužan da svim korisnicima obezbedi i pruža stalnu korisničku podršku u vezi sa radom Sistema.

Saradnja operatera i internih korisnika

Član 5.

Operater Sistema i interni korisnik, pristupiće zaključivanju posebnog sporazuma u pogledu tehničkih detalja obezbeđivanja podataka, korišćenja i održavanja, otvaranja i održavanja naloga internih korisnika i povezivanja informacionih sistema internih korisnika sa Sistemom.

Svaki interni korisnik je dužan da zaključi poseban sporazum sa operaterom Sistema, a po potrebi i sa drugim internim korisnicima Sistema.

Rok za zaključenje sporazuma iz st. 1. i 2. ovog člana je godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Interni korisnik Sistema dužan je da imenuje odgovorno lice – administratora radi funkcionisanja Sistema.

Prilikom imenovanja novog koordinatora ili promene organizacione i kadrovske strukture koja može uticati na funkcionisanje Sistema, interni korisnik će bez odlaganja o nastalim promenama obavestiti operatera.

Dokumenta koja se kreiraju i čuvaju na portalu Sistema

Član 6.

Na portalu Sistema podnose se elektronski zahtevi i dopune zahteva radi donošenja odluka.

Uz elektronski zahtev ili dopunu zahteva iz stava 1. ovog člana Sistem omogućava i direktan elektronski unos drugih isprava koje se prilažu uz elektronski zahtev.

Sve isprave kao i referentni podaci iz tih isprava dostupni su na portalu Sistema za sve korisnike Sistema u skladu sa dodeljenim nivoom pristupa od strane operatera Sistema.

Podnošenje isprava carinskom organu koje su izdate u Sistemu, postupanje i odlučivanje carinskog organa sprovodi se u skladu sa carinskim propisima.

Zahtevi, odluke i druge isprave čuvaju se u Sistemu deset godina od isteka roka na koji su izdati.

Registracija eksternih korisnika, pristup Sistemu i obaveza korišćenja

Član 7.

Eksterni korisnik dužan je da koristi Sistem za podnošenje zahteva i drugih isprava i prijem odluka u elektronskoj formi, u vezi sa uvozom, izvozom i tranzitom robe u skladu sa propisima.

Registracija i autentikacija eksternih korisnika, odnosno lica koja u ime eksternog korisnika pristupaju Sistemu omogućava se u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronska uprava, propisima kojima se uređuje elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju i propisima kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Eksterni korisnik registruje korisnički nalog na portalu Sistema, na osnovu prethodno registrovanog naloga na portalu za elektronsku identifikaciju koji obezbeđuje ovlašćeni pružalac usluge elektronske identifikacije.

Registracija korisničkog naloga na portalu Sistema vrši se registracijom identifikacionih podataka eksternog korisnika.

Eksternog korisnika na portalu Sistema predstavlja zakonski zastupnik, odnosno ovlašćeno lice – administrator kome zakonski zastupnik delegira korisničke privilegije.

Način korišćenja Sistema

Član 8.

Eksterni korisnik samostalno, ili posredstvom ovlašćenog zastupnika na portalu Sistema, direktnim elektronskim unosom podnosi elektronski zahteve i dopune zahteva radi izdavanja odluka.

Uz elektronski zahtev ili dopunu zahteva iz stava 1. ovog člana eksterni korisnik elektronskim putem dostavlja i druge isprave u skladu sa posebnim propisima.

Interni korisnik preko portala Sistema preuzima podneti zahtev.

Interni korisnici u postupku obrade zahteva, kao i u okviru sprovođenja postupka u vezi sa izdavanjem odluka ili donošenja odluka koje su obuhvaćene Sistemom međusobno razmenjuju dokumentaciju, informacije i druge podatke, zahtevaju i dostavljaju neophodne prethodne odluke isključivo preko Sistema.

Dokumentacija, isprave i odluke iz st. 1. do 4. ovog člana podnose se i dostavljaju potpisane i overene u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, dokumentacija, isprave i odluke iz st. 1. do 4. ovog člana mogu se, do ispunjenja tehničko-tehnoloških uslova za primenu odredaba stava 4. ovog člana, podnositi i dostavljati i u formatu skeniranog dokumenta snabdevenog tradicionalnim metodama identifikacije koji nije potpisan i overen u skladu sa posebnim propisima kojima se uređuje elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

U slučaju iz stava 6. ovog člana, podnošenje i dostavljanje dokumentacije, isprava i odluka omogućiće se i u skladu sa postupkom uređenim zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Izuzetno od st. 3. i 5. ovog člana, odluke u postupku izvoza i tranzita koje je, u cilju omogućavanja nesmetanog postupka pred nadležnim organima stranih država, potrebno dostaviti eksternom korisniku u papirnom obliku i snabdevene tradicionalnim metodama identifikacije, mogu biti dostavljene eksternom korisniku i preko Sistema i u papirnom obliku.

Nakon sprovedenog postupka interni korisnik dostavlja odluke eksternim korisnicima preko portala Sistema.

U Sistemu se:

- 1) evidentira registrovani korisnik koji je preduzeo radnju i tačno vreme preduzimanja radnje;
- 2) svakom podnetom zahtevu dodeljuje jedinstveni evidencioni broj na osnovu koga se identifikuje predmet u Sistemu;
- 3) vrši kreiranje i omogućava preuzimanje instrukcija za plaćanje taksi i naknada za postupanje internih korisnika u postupku i omogućava se elektronsko plaćanje;
- 4) vrši potvrđivanje prijema zahteva i drugih isprava koje se razmenjuju između eksternih i internih korisnika;
- 5) vrši obaveštavanje korisnika o statusu predmeta u postupku obrade i dopunskim zahtevima internih korisnika, objavljuje se i omogućava preuzimanje donetih odluka nakon sprovedenog postupka.

Razmena informacija i obaveštenja iz stava 10. ovog člana sa eksternim korisnicima vrši se na portalu Sistema, a može se omogućiti i u drugom elektronskom obliku.

U slučaju tehničkog problema, prekida rada Sistema ili neophodnosti podnošenja isprava i dostavljanja odluka ili druge razmene podataka u papirnom obliku izvan Sistema, interni korisnik sve primljene ili dostavljene isprave u papirnom obliku unosi u Sistem bez odlaganja po prestanku okolnosti zbog kojih je razmena isprava i odluka izvršena u papirnom obliku.

Bezbednost i zaštita Sistema

Član 9.

Primarna lokacija servera na kojima su instalirani računarski programi neophodni za rad Sistema, kao i baze podataka Sistema, nalaze se u državnom data centru kojim upravlja organ državne uprave nadležan za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave.

Organ državne uprave iz stava 1. ovog člana obezbeđuje fizičku zaštitu računarske opreme u vezi sa Sistemom.

Operater Sistema dužan je da obezbedi formiranje sekundarne lokacije Sistema na mestu odvojenom od primarne lokacije iz stava 1. ovog člana.

Organ državne uprave iz stava 1. ovog člana i operater Sistema dužni su da lokacije iz st. 1. i 3. ovog člana na adekvatan način zaštite od požara, poplava i drugih nepogoda, uz 24-satni bezbednosni sistem.

Fizički pristup opremi u kojoj se nalazi server na primarnoj i sekundarnoj lokaciji u smislu st. 1. i 3. ovog člana ima isključivo operater ili lice koje on ovlasti.

Ukoliko je potreban pristup drugog lica opremi ili podacima uskladištenim na serveru, to lice treba da bude u pratnji i pod nadzorom ovlašćenog lica.

Operater naročito obezbeđuje:

- 1) zaštitu od neovlašćenog korišćenja i neovlašćene manipulacije Sistemom od strane internih i eksternih korisnika;
- 2) zaštitu integriteta podataka iz baze podataka, njihovu raspoloživost i zaštitu od neovlašćenog uvida u poverljive podatke;

- 3) zaštitu Sistema od svih oblika zlonamernih programa;
- 4) čuvanje podataka iz baze podataka i upravljanje sigurnosnim kopijama baze podataka u okviru Sistema;
- 5) kontinuitet aktivnosti Sistema u slučaju požara, poplave, zemljotresa ili druge nepogode koja se smatra rezultatom više sile i koja dovodi do neuobičajenog prekida u radu Sistema;
- 6) povraćaj sačuvanih podataka u slučaju gubitka, oštećenja, uništenja ili povlačenja iz upotrebe računarske opreme Sistema putem korišćenja rezervnih kopija koje se kreiraju svakog radnog dana, na kraju radne nedelje i svakog poslednjeg radnog dana u mesecu, a koje su fizički kriptografski zaštićene za onemogućavanje svake izmene;
- 7) testiranje Sistema radi otkrivanja sigurnosnih problema na redovnoj osnovi i nakon instaliranja novih verzija Sistema;
- 8) instaliranje softverske nadogradnje radi uklanjanja sigurnosnih problema koji se ustanove na Sistemu ili na povezanom softveru;
- 9) praćenje sigurnosnih incidenata u Sistemu radi preduzimanja korektivnih mera;
- 10) upravljanje sigurnosnim incidentima, edukaciju i obuku svih autorizovanih lica radi sticanja potrebnih znanja o čuvanju i sigurnosti podataka;
- 11) održavanje računarske opreme Sistema iz st. 1. i 3. ovog člana.

Izveštaji iz Sistema

Član 10.

Operater internom korisniku preko Sistema može omogućiti uvid i preuzimanje automatski generisanih izveštaja koji sadrže osnovne podatke praćenja postupanja kroz Sistem i evidencije predmeta internih korisnika.

Operater može pripremati i dostavljati statističke izveštaje koji se kreiraju u Sistemu, pored ostalog, na zahtev internog korisnika, ili u skladu sa posebnim propisima.

Postupanje sa važećim odlukama

Član 11.

Interni korisnici su dužni da u roku od tri meseca od početka primene ovog zakona u evidenciju Sistema unesu prethodno izdate odluke koje su važeće u momentu unosa u Sistem.

Interni korisnici su dužni da u evidenciju Sistema unose i sve odluke koje se donose na osnovu zahteva podnetog pre početka primene ovog zakona o kojima nije doneta odluka pre početka primene ovog zakona.

Nadzor

Član 12.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši operater, odnosno drugi organ u skladu sa nadležnostima utvrđenim zakonom.

Kaznene odredbe

Član 13.

Novčanom kaznom u iznosu od 200.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice – interni korisnik, osim internog korisnika koji je organ državne uprave u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem, ako:

- 1) ne omogući povezivanje sa Sistemom u skladu sa ovim zakonom (član 3. stav 2);
- 2) ne vrši preuzimanje zahteva i dopuna zahteva eksternih korisnika, ne vrši razmenu informacija, obaveštenja i dokumentacije sa drugim internim korisnicima u postupku, ili dostavljanje odluka namenjenih eksternim korisnicima preko Sistema, u skladu sa ovim zakonom (član 3. stav 3);
- 3) ne zaključi sporazum o saradnji sa operaterom Sistema (član 5. st. 1. i 2);
- 4) ne izvrši unos primljenih ili dostavljenih isprava u papirnom obliku bez odlaganja po prestanku okolnosti iz člana 8. stav 12. ovog zakona (član 8. stav 12);
- 5) ne izvrši unos prethodno izdatih odluka koje su još uvek važeće u roku propisanom ovim zakonom (član 11. stav 1);
- 6) ne izvrši unos odluke koja je doneta na osnovu zahteva podnetog pre početka primene ovog zakona (član 11. stav 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice pravnog lica - internog korisnika novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Član 14.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se odgovorno lice operatera Sistema, odnosno organa državne uprave nadležnog za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave u slučaju kršenja odredaba o bezbednosti i zaštiti Sistema (član 9).

Donošenje propisa

Član 15.

Ministar nadležan za poslove finansija propisuje bliže uslove i način određivanja nivoa pristupa Sistemu od strane operatera, funkcionisanja i razmene podataka u okviru Sistema, bliže propisuje predmet i sadržinu sporazuma o saradnji iz člana 5. ovog zakona, spisak i dinamiku uvođenja internih korisnika u Sistem, spisak odluka iz člana 8. stav 9. ovog zakona, vrste izveštaja i uslove i način izveštavanja iz Sistema u roku od 120 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Operater na svojoj internet prezentaciji objavljuje uputstvo koje sadrži tehnička objašnjenja o načinu korišćenja Sistema u roku od 180 dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu i početak primene

Član 16.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se od 1. januara 2027. godine.